

Dary a daň z příjmů

Nezadržitelně se blížící čas Vánoc a konec roku je mimo jiné neodmyslitelně spjat s různými formami darů a dárků. Tomu, jak poskytnutí nejen vánočních dárků může (anebo nemůže) ovlivnit základ daně z příjmů je věnován následující text.

Zákon o daních z příjmů za dary, jejichž hodnota je v zásadě nedaňovým nákladem (viz dále), nepovažuje reklamní nebo propagační předměty, které jsou opatřeny obchodní firmou nebo ochrannou známkou poskytovatele tohoto předmětu nebo názvem propagovaného zboží nebo služby, jehož hodnota bez daně z přidané hodnoty nepřesahuje 500 Kč a který není předmětem spotřební daně.

Ve srovnání s předchozími lety došlo od roku 2004 k navýšení částky o 300 Kč (do konce roku 2003 platilo prakticky stejné pravidlo pro předměty, jejichž hodnota nepřesáhla 200 Kč).

V praxi se jedná nejčastěji o různé druhy kancelářských potřeb (propisovací tužky, kalkulačky, diáře), ale i oblečení (čepice, trička), eventuálně o různé další předměty (klíčenky, svíčky, tašky) aj.

Hodnota těchto "dárků" je pro dárce vždy daňovým nákladem.

Důležité je však dodržení všech uvedených podmínek - maximální cena (do 500 Kč včetně), označení logem a do třetice - dárek nesmí být předmětem spotřební daně (nepřipadá v úvahu tedy alkohol a cigarety, byť by se jednalo o balení splňující ostatní podmínky).

Dary

Co se týká darů (s výjimkou výše uvedených reklamních a propagačních předmětů) platí, že jejich poskytnutí je pro dárce vždy nedaňovým nákladem.

V účetnictví se o poskytnutém daru účtuje na účtu 543 (obecně na kterémkoliv účtu v účtové skupině 54) a jedná se o náklad, který se - stejně jako ostatní nedaňové náklady - z hospodářského výsledku při jeho úpravě na daňový základ vylučuje.

V daňové evidenci se uvádí výdaj související s pořízením daru vždy jako výdaj bez vlivu na základ daně, tedy jako výdaj nedaňový.

Uvedená skutečnost ovšem neznamená, že o hodnotu některých (!) darů nelze snížit základ daně. Pokud dar splňuje dále uvedené podmínky, stává se položkou snižující základ daně (odčitatelnou položkou). K jeho daňovému zohlednění však dojde mimo účetnictví či daňovou evidenci, až v rámci vyplňování daňového přiznání. Tiskopisy přiznání k dani z příjmů fyzických i právnických osob obsahují řádky určené právě k uvedení této položky.

Dar jako položky snižující základ daně

Nyní tedy k podmínkám, které zákon o daních z příjmů stanoví proto, aby poplatník mohl hodnotu poskytnutého daru "zúročit" při stanovení svého daňového základu.

Podmínky jsou uvedeny v § 15 odst. 8 zákona o daních z příjmů (pro dárce fyzické osoby) a v § 20 odst. 8 citovaného zákona (pro dárce právnické osoby).

Podmínky jsou pro obě skupiny dárců shodné v osobě příjemce a v určení použití daru.

Příjemcem musí být - zjednodušeně řečeno - právnická osoba se sídlem na území České republiky, která přijatý dar použije k financování vědy, vzdělání, kultury, školství, na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, na ochranu zvířat a jejich zdraví, na účely sociální, zdravotnické, ekologické, tělovýchovné atd. Není přitom rozhodující, jakým předmětem činnosti se příjemce -právnická osoba - zabývá. Podstatné je, k jakému účelu dar použije.

Příjemci daru mohou být i fyzické osoby, které bydlí v České republice a které provozují (zde zákon -na rozdíl od příjemců právnických osob - přímo vyžaduje specifický předmět činnosti) školská a zdravotnická zařízení a zařízení na ochranu opuštěných nebo ohrožených druhů zvířat, použijí-li dar k financování těchto provozů (činností).

Zákon č. 280/2004 Sb., výčet fyzických osob - příjemců - dále rozšířil o fyzické osoby s bydlištěm v České republice, které jsou poživateli částečného nebo plného invalidního důchodu, pokud použijí přijatý dar na rehabilitační a protetické pomůcky nehraně zdravotní pojišťovnou a na majetek usnadňující jim vzdělání a zařazení do zaměstnání.

Kromě již uvedených podmínek musí být splněny i minimální a maximální hodnota daru. Tyto hodnoty se liší v závislosti na tom, zda dárce je osoba fyzická, nebo osoba právnická.

Aby mohla fyzická osoba snížit o hodnotu poskytnutého daru svůj základ daně (a tato možnost se týká všech fyzických osob bez ohledu na to, jaký druh zdanitelného příjmu má), musí úhrnná hodnota darů přesáhnout 2 % ze základu daně nebo činit alespoň 1 000 Kč. Jeden bezpříspěvkový odběr krve se pro tento účel oceňuje částkou 2000 Kč.

Pokud např. fyzická osoba - zaměstnanec - v průběhu roku daruje třikrát krev, požádá po skončení roku zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování mezd a předloží potvrzení o odběrech z transfúzní stanice, zaměstnavatel sníží základ daně o částku 6000 Kč.

Co lze odečíst maximálně

Maximálně může fyzická osoba odečíst 10 % ze základu daně. Když fyzická osoba daruje částku 60 000 Kč, přičemž její základ daně je 400 000 Kč, jako položku snižující základ daně uplatní pouze 40 000 Kč.

Dárce - právnická osoba - může snížit základ daně za předpokladu, že hodnota daru (na rozdíl od fyzických osob zákon hovoří v jednotném čísle, čili se musí jednat o hodnotu jednoho, každého daru) činí alespoň 2000 Kč. Maximálně lze odečíst 5 % ze základu daně.

Daňová poradkyně